

Zuyd Hogeschool

B Verloskunde

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In november 2024 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Verloskunde van Zuyd Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. De bacheloropleiding staat voor betrokkenen bekend als de Academie Verloskunde Maastricht en wordt afgekort met AVM. In dit rapport sluit het panel aan bij deze benaming. De bacheloropleiding AVM betreft een voltijdsopleiding van vier jaar.

Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**. Het visitatiepanel heeft de opleiding leren kennen als een kwaliteitgedreven, zeer betrokken, warme opleiding. AVM is terecht trots op haar eigen kwaliteiten en de kwaliteit van de verloskundigen die zij aflevert. De opleiding is zich goed bewust van de positie van verloskundigen-in-opleiding (verder VIO's). Het panel ziet dat de opleiding samenwerkt met de Universiteit van Maastricht en ook de zogenaamde Communities of Practice (CoP's) met meerdere zorgprofessionals in wijken en buurten stimuleert. Het panel vindt dat belangrijk om de interprofessionele samenwerking bij studenten te versterken.

De opleiding is open over de dilemma's waar ze zich voor gesteld ziet. Een voorbeeld van die dilemma's zijn de hoge eisen die aan VIO's worden gesteld zowel in het onderwijsprogramma als tijdens de stages en de studiebelasting die daarmee gepaard gaat. Het panel ziet een opleiding die blijft zoeken naar mogelijkheden om VIO's daarin zo goed mogelijk te ondersteunen en die zich realiseert dat complexe dilemma's geen eenvoudige oplossingen kennen.

Het panel is vooral positief over de ontwikkelgerichte zelfkritische houding van AVM. Die houding herkent het panel in het sterk reflecterende zelfevaluatierapport dat de opleiding heeft en de open gesprekken die het panel met alle betrokkenen op de visitatiedag heeft gevoerd. Het panel heeft daarbij een aantal aandachtspunten benoemd en besproken.

Het belangrijkste geformuleerde aandachtspunt is de noodzaak om de ontwikkeling van vaardigheden leidend tot Evidence Based Midwifery (verder EBM) een nog steviger positie in het curriculum te geven. Ook ziet het panel verbetermogelijkheden in het vergroten van eenduidigheid van feedback en beoordelingen door docenten en stagebegeleiders.

Deze aandachtspunten werden door de opleiding herkend en waren deels ook al opgepakt.

Tot slot vindt het panel het belangrijk dat de drie verloskundeopleidingen in Nederland nauw met elkaar (blijven) samenwerken om gezamenlijke dilemma's rond stageplekken en studeerbaarheid en nieuwe ontwikkelingen in het gebruik van digitale leermiddelen zoals VR-onderwijs op te pakken.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel ziet dat de bacheloropleiding AVM voldoet aan het landelijk opleidingsprofiel uit 2016, opgesteld door de Nederlandse verloskundeopleidingen (SOV). De beoogde leerresultaten voldoen aan (inter-) nationale vereisten die aan het hbo-bachelorniveau worden gesteld.

Afgestudeerden voldoen daarnaast aan de opleidingseisen voor verloskundigen vastgelegd in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB, 2008) en de European Directives. Na afronding van hun studie komen afgestudeerden in aanmerking voor een BIG-registratie als verloskundige.

AVM heeft de leerresultaten helder vertaald in Entrustable Professional Activities (EPA's), zoals de EPA 'spreekuur' en 'partusdienst'. AVM wil daarbij de aansluiting tussen EPA's, leerdoelen en beoordelingscriteria bij de toetsing optimaliseren. AVM heeft de ambitie om in de komende

curriculumvernieuwing de formulering van de EPA's meer te laten aansluiten bij de algemene hbo-competenties.

Een van de speerpunten van AVM is sociale verloskunde, zichtbaar in het lectoraat Midwifery Science en het bijzonder lectoraat 'Sociale zorg in de verloskunde' dat in 2023-2024 van start ging. Het panel waardeert deze profilering.

AVM is goed aangesloten op het werkveld via de eigen werkveldcommissie en het landelijk overleg, wat ertoe bijdraagt dat het onderwijs van AVM actueel aansluit op ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel is enthousiast over de wijze waarop de opleiding de EPA's als beoogd leerresultaat heeft uitgewerkt in leeractiviteiten in het curriculum. AVM hanteert daarbij succesvol het didactisch concept van Probleem Gestuurd Onderwijs (PGO) en weet dat in een voor studenten aantrekkelijk binnenschools onderwijsaanbod te vertalen. Het aanbod van kennis en vaardigheden in deze aanpak helpt studenten om de beoogde leerresultaten te ontwikkelen. De fysieke leeromgeving en de mogelijkheid om vaardigheden te oefenen dragen daar goed aan bij. Het panel juicht de hernieuwde aanpak van interprofessioneel opleiden en samenwerken toe. De instroom van studenten is zorgvuldig vormgegeven. Wel beveelt het panel een kritische blik aan op de huidige vorm van selectie om een meer diverse instroom van aspirant verloskundigen mogelijk te maken, niet alleen qua komaf maar ook qua persoonlijkheid.

Het panel is verder positief over de studiebegeleiding die AVM haar studenten biedt en de verbeteringen die daarin zijn aangebracht. Wel beveelt het panel AVM aan om scherp moet blijven op het aanbieden van traject-op-maat begeleiding voor studenten die door verschillende omstandigheden meer ondersteuning nodig hebben.

Het panel is blij dat de opleiding zich inspant om de studiebelasting en zeker de belasting van stages meer in balans te brengen met de draagkracht van studenten. Hier zijn nog wat stappen te zetten, om voor studenten de werkdruk niet zodanig te laten oplopen dat het leren daardoor wordt belemmerd.

Internationalisering is adequaat geborgd in het curriculum. Het EBM-onderwijs kan steviger in het onderwijsprogramma worden gepositioneerd. Het panel doet daartoe een aanbeveling.

Tot slot wil het panel hier een compliment maken aan het docententeam. Het team is didactisch goed onderlegd en van een gezonde dosis zelfkritisch vermogen voorzien. De scholingsmogelijkheden voor docenten houden hen qua kennis en aansluiting op de beroepspraktijk up-to-date.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding beschikt over een helder toetsbeleid. Het toetsprogramma is gevarieerd en intensief. Vanuit oogpunt van studeerbaarheid en organiseerbaarheid is de opleiding bezig om het aantal summatieve toetsen terug te brengen en de alignment met de leerdoelen te versterken.

Tegelijkertijd legt de opleiding meer focus op formatieve toetsing met als aandachtspunt het vergroten van de feedbackgeletterdheid van studenten, docenten en stagebegeleiders.

De borging van de toetsing en beoordeling is op orde. AVM is zich goed bewust van de noodzaak voor kalibratie en herkent de observatie van het panel dat hierin verdere doorontwikkeling mogelijk is. Het panel beveelt dat ook aan. Het panel ziet tot slot dat de examencommissie en de toetscommissie hun rol zorgvuldig vervullen en zich goed bewust zijn van waar extra aandacht nodig is om de kwaliteit van toetsing te optimaliseren.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel stelt vast op basis van de bachelortheses en andere onderdelen van het afstudeerprogramma dat AVM goed in staat is om goede verloskundigen af te leveren. Het werkveld dat het panel heeft gesproken, bevestigt deze conclusie.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding	9
Basisgegevens opleiding	10
Terugblik vorige visitatie	10
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3 Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	26
Eindoordeel over de opleiding	28
Aanbevelingen	29
Bijlagen	30
1. Bezoekprogramma	31
2. Bestudeerde documenten	32

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bachelor opleiding Verloskunde van Zuyd Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Zuyd Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 28 november 2024.
Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Kort functieomschrijving
Mevr. prof. dr. C.R.M.G Fluit	Voorzitter, Domeindeskundige	Emeritushoogleraar Innovatief en persoonsgericht leren en werken in de gezondheidszorg Radboud
De heer dr. J. Vermeulen	Domeindeskundige	Hoofd departement verloskunde Erasmushogeschool Brussel
Mevr. dr. M.A.A. Klapwijk-Hermus	Domeindeskundige	Maat verloskundepraktijk en projectleider IGO Annature Breda
Mevr. M. Nieuwland	Studentlid	Voltijdsstudent verloskunde AVAG

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De bacheloropleiding Verloskunde is ingedeeld in de visitatiegroep Verloskunde. De drie tot deze visitatiegroep behorende opleidingen worden door dezelfde domeindeskundigen beoordeeld. De afstemming in beoordeling van deze opleidingen is dus geborgd door overlap in de bezetting van de beoordelende panels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van dezelfde secretaris vanuit NQA en door de inzet van een getrainde voorzitter.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de

opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Hierop zijn twee meldingen ontvangen.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 17 maart 2025

Panelvoorzitter

Auditor

Mevr. prof. dr. C.R.M.G Fluit

Mevr. C.M.F. Bomhof MOC

Schets van de opleiding

Schets

In Nederland is een verloskundige een hbo-opgeleide zelfstandige medische professional. De taken en bevoegdheden van de verloskundige zijn vastgelegd in artikel 3 van de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG, 1994). Er zijn in Nederland drie opleidingen die de verloskundigen opleiden: de bacheloropleiding van Zuyd Hogeschool in Maastricht is daar één van.

Deze bacheloropleiding Verloskunde maakt samen met het lectoraat Midwifery Science en de afdeling Leven Lang Leren (opleidingen cursussen en trainingen voor professionals) deel uit van de Academie Verloskunde Maastricht (AVM). AVM staat voor onderwijs en onderzoek van hoog niveau voor professionals in de geboortezorg en heeft een nauwe relatie met het werkveld, de Samenwerkende Opleidingen Verloskunde (SOV) en de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV). De Academie is penvoerder van de joint degree master Verloskunde. Deze master is gestart in 2023 samen met de andere verloskunde opleidingen in Nederland.

De bacheloropleiding Verloskunde uit Maastricht is onder betrokkenen bekend als de opleiding AVM; een naam die het panel ook in deze rapportage hanteert. De bacheloropleiding AVM staat al jaren bekend als TOP-opleiding volgens de Keuzegids hbo. Ook scoort de opleiding hoog in de NSE.

De verloskundige opleidingen in Nederland kennen een numerus fixus. Landelijk is vanwege de groeiende behoefte aan verloskundigen de numerus fixus recentelijk verhoogd van 220 naar 260 nieuwe eerstejaars studenten. Tot aan het studiejaar 2023-2024 liet AVM maximaal 60 studenten per jaar als eerstejaars voor de bacheloropleiding toe. Vanaf het studiejaar 2023-2024 heeft AVM de instroom verhoogd naar 68 studenten per jaar. De bacheloropleiding telt 271 studenten en 50 medewerkers (42 fte).

Het werkveld van verloskundigen is sterk in ontwikkeling. De beroepsvereniging werkt aan een nieuw beroepsprofiel uit met daarop aansluitend een nieuw opleidingsprofiel. AVM wil in aansluiting daarop een nieuw curriculum ontwikkelen, dat flexibeler kan inspelen op snelle vernieuwingen en ontwikkelingen in de beroepspraktijk en tegelijkertijd de studeerbaarheid verbeteren. De stageplaatsen staan onder druk door de verhoogde instroom van studenten en capaciteitsproblemen in het werkveld, waardoor aanpassingen in het werkplekleren noodzakelijk zijn. De bacheloropleiding start in het studiejaar 2024-2025 met de voorbereidingen van een nieuw curriculum. In 2026-2027 wil AVM starten met de implementatie van dit nieuwe curriculum.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	Zuyd Hogeschool
Adres	Nieuw Eyckholt 300, 6419 DJ Heerlen
Website	www.zuyd.nl
BRIN-nummer	25 JX
Status	Bekostigd
Met ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	Verloskunde Voltijd
Locatie	Maastricht
ISAT-code	34134
RIO-onderdeel	Gezondheidszorg
Oriëntatie en Niveau	Hbo-bachelor
Voertaal	Nederlands
Verleende graad en toevoeging van de graad	BSc
Studielast in EC	240
Variant(en)	Voltijd
Huidige accreditatie geldig tot en met	1 mei 2025
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	28 november 2024

Terugblik vorige visitatie

Tijdens de vorige visitatie in 2018 werd de opleiding getypeerd als ambitieus en degelijk; een opleiding die goed inspeelt op de actuele ontwikkelingen in de geboortezorg.

Sinds 2012 voerde de opleiding het bijzondere kenmerk Evidence Based Midwifery (EBM). Bij de visitatie van 2018 werd dit kenmerk opnieuw toegekend. Bij de visitatie van 2024 heeft AVM geen verlenging meer voor dit kenmerk aangevraagd.

De opleiding rondde in 2018 de implementatie van een nieuw curriculum af. Het panel had aanbevelingen op standaard 1 en 2.

In onderstaand schema de aanbevelingen en de wijze waarop de opleiding met de aanbevelingen is omgegaan.

Standaard	Aanbeveling	Opvolging
Standaard 1	Zorg dat het curriculum niet 'overloopt' en studeerbaar blijft	Iedere nieuwe onderwijsactiviteit of thema wordt nadrukkelijk gemonitord: past het binnen doelstellingen en is het studeerbaar? Nieuwe indeling van stageweek: in plaats van 5 dagen stage lopen, nu 4 dagen stage lopen en een dag reflectie
	Blijf authentiek in verbinding met andere zorgprofessionals (mogelijk implementeren interprofessioneel opleiden)	De opleiding zoekt in het onderwijsprogramma nadrukkelijk verbinding met andere zorgprofessionals zoals gynaecologen en gynaecologen in opleiding om verloskundigen voor te bereiden om interprofessioneel werken. De CoP's zijn daar een voorbeeld van.
Standaard 2	Werk het concept van Community of Practices (CoP) verder uit.	De CoP's zijn door de corona-epidemie op een lager pitje komen te staan. Nu wordt dit concept opnieuw leven in geblazen. Er zijn er nu vijf.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel stelt vast dat de opleiding over helder geformuleerde beoogde leerresultaten beschikt, die zijn afgeleid van het in 2016 vastgesteld landelijk opleidingsprofiel. Daarmee voldoen de beoogde leerresultaten aan de eisen die er nationaal en internationaal gesteld worden aan het hbo-bachelorniveau van een startbekwame verloskundige.

De opleiding heeft de eindkwalificaties van het landelijk opleidingsprofiel helder vertaald in 13 Entrustable Professional Activities (EPA's). Per EPA zijn verschillende CanMeds competenties uitgewerkt met daarbij behorende handelingscriteria en het observeerbaar gedrag. De EPA's geven in hun geheel de kernactiviteiten aan, die een afgestudeerde verloskundige moet kunnen uitvoeren. AVM heeft een eigen profilering met nadruk op sociale verloskunde nauw aangesloten op haar lectoraat en het onlangs gestarte bijzondere lectoraat.

Het panel vindt dat AVM goed aangesloten is op het werkveld via de eigen werkveldcommissie en door actieve deelname in het landelijk overleg. Op deze wijze blijven leerresultaten en onderwijsprogramma goed aangesloten op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

In het Zelf Evaluatie Rapport (ZER) schrijft AVM verloskundigen te willen opleiden, die vanuit een fysiologische benadering medische zorg en sociale verloskunde realiseren en samen met de cliënt zorg op maat realiseren. In deze visie moeten verloskundigen met professionals in het netwerk de geïntegreerde geboortezorg vormgeven. Een visie die het panel aanspreekt en die het herkent in de profilering van de opleiding, onder meer door de lectoraten die aan AVM verbonden zijn.

In 2014 heeft de KNOV een beroepsprofiel opgesteld voor verloskundigen. In 2016 is een landelijk opleidingsprofiel door de drie samenwerkende verloskundeopleidingen in Nederland (SOV) opgesteld op basis van dit beroepsprofiel.

Het beroepsprofiel en het opleidingsprofiel zijn aan herziening toe met het oog op de veranderingen in de geboortezorg. De KNOV is daarmee bezig. AVM zal haar beoogde leerresultaten afstemmen op het nieuwe beroeps- en opleidingsprofiel als deze zijn vastgesteld.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van Verloskunde Zuyd komen overeen met de leerresultaten uit het landelijk opleidingsprofiel van 2016.

In het landelijk opleidingsprofiel zijn de leerresultaten beschreven in zeven zogenaamde CANmedsrollen: Medisch Deskundige, Communicator/counselor, Samenwerker, Organisator/Leider, Gezondheidsbevorderaar, Academicus, Beroepsbeoefenaar.

De leerresultaten sluiten aan bij internationale kaders voor verloskundigen (European Directives 2013) en de landelijke kwantitatieve opleidingseisen zoals vastgesteld door de Algemene

Maatregel van Bestuur (AMvB) uit 2008. In de AMvB staat vermeld hoeveel studiepunten bijvoorbeeld een student dient te behalen en hoeveel verrichtingen een student moet hebben uitgevoerd, voor zij als verloskundige aan de slag mag en zich in het BIG-register mag inschrijven.

In het overzicht zijn de competenties beschreven waarover een student over dient te beschikken aan het einde van haar opleiding.

Figuur 1 Overzicht rollen en competenties

AVM heeft deze beoogde leerresultaten uitgewerkt de vorm van 13 zogenaamde Entrustable Professional Activities (EPA's): klinische beroepsactiviteiten van verloskundigen. Voorbeelden van EPA's zijn 'spreekuur', 'partusdienst' of 'intercollegiale toetsing'. Iedere EPA heeft eigen handelingscriteria gekoppeld aan de hierboven vermelde competenties.

AVM heeft onlangs de beoogde leerresultaten en de daarop afgestemde EPA's, leerdoelen en beoordelingscriteria bij de toetsing (constructive alignment) onder de loep genomen. Op basis daarvan is de opleiding bezig om deze alignment te optimaliseren omdat hier en daar een hiaat naar voren kwam.

Het panel vindt dat de EPA's en de daarvan afgeleide handelingscriteria goed aangeven wat nodig is om het beroep van verloskundige te kunnen uitoefenen. De EPA's en de daarbij behorende handelingscriteria dekken de beoogde leerresultaten uit het landelijk opleidingsprofiel goed af.

AVM constateert zelf in het ZER dat de EPA's weliswaar goed aansluiten bij de specifiek verloskundige competenties, maar minder goed de generieke hbo-competenties afdekken. Voorbeelden daarvan zijn verloskundige innovatie, ondernemerschap en professioneel gedrag. De opleiding is voornemens deze competenties mee te nemen in de herontwikkeling van de EPA's in een vernieuwd curriculum. Het panel waardeert de alertheid van de opleiding in de doorontwikkeling van haar leerdoelen.

In 2021 zijn de AMvB en de daarvan afgeleide landelijke eindkwalificaties op verzoek van de SOV aangepast. Studenten hoeven volgens de herziene AMvB geen vijf episiotomieën meer te

zetten in een klinische setting, maar mogen twee van deze ingrepen ook doen in een gesimuleerde setting. Deze wijziging is doorgevoerd omdat deze ingrepen in de praktijk steeds minder voorkomen. Om aan de eis van vijf episiotomieën te voldoen moesten studenten steeds vaker aanvullende stages doen met studievertraging tot gevolg.

Profilering AVM en opleiding

AVM heeft de ambitie om zich te profileren als hét Kenniscentrum Verloskunde om het verloskundig vakmanschap te ondersteunen en te versterken.

Daartoe heeft AVM vijf speerpunten en ambities geformuleerd die kenmerkend zijn voor de opleiding. Het gaat om (1) Interprofessioneel opleiden en samenwerken (IPOS) (2) Sociale Verloskunde (3) Verloskundig Vakmanschap (4) Samenwerking en Internationalisering en (5) Samenwerking met het werkveld.

Het panel vindt deze speerpunten relevant voor het vak van verloskundige. Het herkent de speerpunten in het onderwijsaanbod en in de lectoraten die met de opleiding deel uitmaken van de Academie.

Het speerpunt 'Sociale Verloskunde' krijgt bijvoorbeeld al enige jaren aandacht in het lectoraat 'Midwifery Science' dat deel uitmaakt van AVM. In 2023-2024 is daarnaast een bijzonder lectoraat gestart binnen AVM gericht op sociale zorg in de verloskunde zorg. Studenten participeren in onderzoek van de lectoraten en werken onder meer mee aan onderzoek naar gezamenlijke besluitvorming tussen cliënt en verloskundige in de praktijk.

Verder ziet het panel ook dat de opleiding invulling geeft aan het speerpunt 'Samenwerking en Internationalisering' door actief deel te nemen aan regionale, nationale en internationale kennisnetwerken. Voorbeelden daarvan zijn Kansrijke Start, Geboortezorg Consortium Limburg, Midwifery Research Network Netherlands, European Midwifery Association en de International Confederation of Midwives.

De samenwerking met het werkveld vindt plaats via de werkveldcommissie, de stageplaatsen en door intensief relatiebeheer. De werkveldcommissie is actief betrokken bij de opleiding en zorgt ervoor dat het onderwijs actueel aangesloten blijft bij de ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Het werkveld levert ook input aan AVM voor het ontwikkelen van Leven Lang Leren activiteiten voor afgestudeerde verloskundigen.

De overige speerpunten zijn vooral terug te zien in het onderwijsprogramma en komen in standaard 2 aan de orde.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel stelt vast dat de opleiding haar geformuleerde beoogde leerresultaten in de vorm van EPA's goed heeft uitgewerkt in leeractiviteiten. Daarbij hanteert de opleiding PGO (Probleem Gestuurd Onderwijs) als didactisch concept. Studenten gaan met casuïstiek afgeleid van de beroepspraktijk aan de slag en verwerven zo de benodigde kennis en vaardigheden.

Het onderwijsaanbod is goed op orde en aantrekkelijk voor studenten. Ook het vaardigheidsonderwijs is zorgvuldig en zoveel mogelijk aansluitend op de praktijk ingericht. De opleiding beschikt daarbij over goede voorzieningen op een prachtige locatie. AVM ontwikkelt digitale technieken en voorzieningen om daarmee het vaardigheidsonderwijs nog meer op de praktijk te laten aansluiten.

De stageperiodes zijn voor studenten pittig, erkent ook de opleiding. AVM spant zich in met intensieve stage- en studiebegeleiding om studenten te ondersteunen in hun leerproces.

De aandacht voor Interprofessioneel Onderwijs groeit. Internationalisering is adequaat in het programma vormgegeven.

Net als de opleiding-zelf ziet het panel dat het onderwijs in Evidence Based Midwifery (EBM) verbetering behoeft. Het panel doet daartoe een aanbeveling.

De selectie van studenten vindt op een zorgvuldige wijze plaats, waarbij de aandacht voor meer diversiteit in instroom groeit. Het panel juicht dat toe.

Het onderwijs wordt gedragen door een kwaliteit gedreven, didactisch sterk team dat open staat voor de dilemma's in de opleiding en daar op een integere manier mee omgaat. Met bijscholingsmogelijkheden blijft het team actueel aangehaakt op ontwikkelingen in onderwijs en beroepspraktijk.

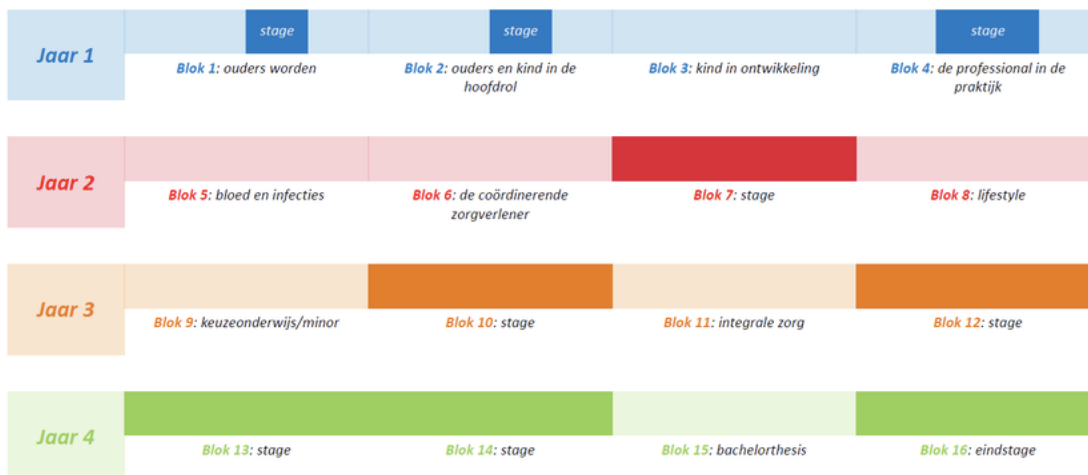
Onderbouwing

Onderwijsprogramma

Opzet programma

Het curriculum van Verloskunde Zuyd heeft een duidelijke opbouw met 16 blokperiodes van 10 weken. Circa 40 procent (66 weken) van het curriculum bestaat uit stages in de eerste en tweede lijn.

In onderstaand overzicht een weergave van het curriculum.

Figuur 2 Overzicht curriculum

Het programma kent een spiraalsgewijze opbouw, dat wil zeggen dat onderwerpen verschillende keren in het curriculum aan bod komen, waarbij de moeilijkheidsgraad van het leren toeneemt en de begeleiding vanuit de opleiding afneemt.

Theoretisch onderwijs

Het curriculum is ingericht op basis van probleemgestuurd onderwijs (PGO). Ieder blok heeft een eigen thema. Deze thema's worden aan de hand van authentieke casussen geïntegreerd aangeboden. Kennis en vaardigheidsonderwijs hangen met elkaar samen. Centraal staat daarbij een casus uit de beroepspraktijk.

Het theoretisch onderwijs vindt plaats in onderwijsgroepen (OWG's) in wisselende samenstellingen van circa 15 studenten en in colleges. Er zijn twee bijeenkomsten per week, waarin studenten samenwerken aan de hand van beroepsauthentieke situaties en daarop kennis verwerven. De colleges ondersteunen de kennis aangeboden op de OWG's.

Het panel vindt de kwaliteit van het theoretisch onderwijs goed op orde.

Vaardigheidsonderwijs

Daarnaast worden studenten via binnenschools vaardigheidsonderwijs voorbereid op de stages in de beroepspraktijk. Het vaardigheidsonderwijs bouwt daarbij voort op het kennisniveau dat studenten in de OWG's opdoen. Trainingen op beroepsvaardigheden vinden plaats in groepjes van 12 studenten. Er zijn fantomen en oefenmateriaal, en audiovisuele materialen beschikbaar. De opbouw is van het oefenen van eenvoudige vaardigheden naar complexe vaardigheden. Er zijn voldoende mogelijkheden voor studenten om zelfstandig te oefenen.

Het panel vindt het vaardigheidsonderwijs goed vormgegeven en hoort van studenten en werkveld dat de aangeleerde vaardigheden goed aansluiten op de beroepspraktijk. Studenten voelen zich goed voorbereid op de stages.

De opleiding maakt steeds meer gebruik van digitalisering om haar onderwijs op een hoger plan te krijgen. Daarbij maakt de opleiding gebruik van VR-onderwijs voor episiotomie en Life Saving Skills. De opleiding wil graag simulatieonderwijs inzetten als alternatief voor het leren in de beroepspraktijk om daarmee de druk op het werkplekleren wat te verlichten. Het panel juicht de ontwikkeling van VR-onderwijs en simulatieonderwijs toe, als aanvulling op het leren in de beroepspraktijk. De toepassing van digitale technieken kan een goede bijdrage leveren aan realistisch simulatieonderwijs. Het panel geeft de overweging mee om het VR-onderwijs in samen met andere verloskundeopleidingen verder te ontwikkelen.

EBM

Het onderwijs in EBM-vaardigheden vindt geïntegreerd plaats in de casuïstiek waar studenten zich over buigen in de OWG's. Daarnaast zijn er EBM-werkgroepen waarin studenten zich bezighouden met het lezen, interpreteren en kritisch beschouwen van wetenschappelijke artikelen over verloskundige thema's. De bedoeling is dat studenten vervolgens leren om onderbouwde beslissingen te nemen over zorg en behandeltrajecten.

Uit de visitatiegesprekken blijkt dat studenten zich niet altijd bewust zijn van het belang van EBM-vaardigheden voor hun dagelijks praktijk. In de coronatijd lijkt de aandacht van studenten voor EBM verminderd. Ook zijn niet alle stagebegeleiders op de stageplekken zich bewust van de toegevoegde waarde van EBM of zijn ze voldoende toegerust om studenten daarin te begeleiden. AVM constateert zelf dat studenten over meer EBM-vaardigheden zouden moeten beschikken bij het schrijven van hun afstudeerwerk. Ook op de landelijke voortgangstoets die alle studenten van alle verloskunde-opleidingen jaarlijks afleggen, bleken de scores van AVM-studenten op EBM voor verbetering vatbaar te zijn.

Inmiddels heeft de opleiding een plan ontwikkeld om het onderwijs in EBM-vaardigheden te versterken. Dit plan wordt nu ingevoerd onder meer in interprofessionele settings. In Roermond bijvoorbeeld werken studenten verloskunde samen met studenten gynaecologie aan een Critical Appraised Topic (CAT), waarin een praktijkvraagstuk op basis van een kritische beschouwing van actuele wetenschappelijke kennis wordt besproken en de uitkomsten daarvan worden gepresenteerd. Ook is er een extra CAT-opdracht in het programma opgenomen voorafgaand aan het blok, waarbinnen de bachelorthesis moet worden geschreven. Het panel is blij dat AVM zich inzet om EBM te versterken. Het beveelt de opleiding aan de ontwikkeling van EBM-vaardigheden niet alleen nu maar ook in het nieuwe curriculum steviger te positioneren en daarbij de link naar de stagebegeleiding te leggen. Stagebegeleiders moeten goed in staat zijn om de ontwikkeling van EBM-vaardigheden van studenten te begeleiden en beoordelen.

Leren in de praktijk - stages

Studenten maken vanaf de start van de opleiding kennis met de beroepspraktijk via stages. Stages maken circa 40 procent van de opleiding uit: 66 weken van de in totaal 160 weken die de opleiding duurt. In de propedeuse is de stage in blok 1, 2 en 4 bedoeld om studenten een realistisch beeld te geven over hun toekomstige beroep. In totaal lopen de studenten zes weken stage. In de jaren daarna neemt de duur van de stages toe.

Vanaf het tweede jaar werken studenten tijdens de stages aan de ontwikkeling van de EPA's door het werken aan kritische beroepsvaardigheden. Na afloop van iedere stage ontvangen studenten een beoordeling over hun handelen en het bekwaamheidsniveau. Dit heeft meestal een formatief karakter. Voor de start van stageblok 16 wordt een summatieve beoordeling gegeven over de startbekwaamheid van de student. Studenten leggen hun ontwikkeling vast in een portfolio.

De belasting van stages is hoog, zeggen studenten en opleiding. De dagen zijn lang, de intensiteit is groot en de combinatie met andere activiteiten (baan, sport, mantelzorg) is beperkt tot niet mogelijk. Studenten moeten grote aantallen verrichtingen behalen. AVM heeft met ingang van het studiejaar 2020-2021 vierdaagse in plaats van vijfdaagse stageweken ingevoerd, nadat uit onderzoek bleek dat de studiebelasting te hoog was en tot hoge uitval leidde.

Hoewel daarmee de belasting voor studenten afneemt, blijft de druk op het behalen van het benodigde aantal verrichtingen onverminderd hoog. Om die aantallen te halen moeten studenten vaak hun stageperiode verlengen of uitbreiden. Het panel hoort verder in de gesprekken dat de druk op het behalen van de verrichtingen ertoe leidt dat studenten toch meer dan de vastgestelde vier dagen stagelopen om aan de vereisten te kunnen voldoen. Ook is het niet zeker of iedere stagebegeleider zich realiseert dat de stages vier in plaats van vijf dagen beslaan.

Het aantal stageplekken is beperkt, zeker in de tweede lijn. Het lukt maar net om iedereen van een stageplek te voorzien. AVM vindt dat de kwaliteit van de stageplekken en het stageleren niet onder het tekort mag lijden. De opleiding onderzoekt regelmatig de kwaliteit van het praktijkleren en heeft op basis van de uitkomsten daarvan een aantal maatregelen genomen. Een daarvan is de afstemming tussen opleiding, student en werkplek. Voorafgaand aan de stage vindt er een driehoeksgesprek plaats tussen docentbegeleider van AVM, de student en de stagebegeleider om wederzijdse verwachtingen en leerdoelen op elkaar af te stemmen. Halverwege de stage en aan het einde van de stage vinden deze gesprekken opnieuw plaats. Studenten zijn positief over deze wijze van ondersteuning. Ook als zich tijdens de stage iets voordoet, staan docentbegeleiders open voor contact.

De stages worden door loting aan studenten toegewezen, waarbij studenten een voorkeur kunnen uitspreken. Regelmatig komt het voor dat studenten kosten moeten maken voor hun stage, in de vorm van huisvesting of een auto. Zuyd Hogeschool stelt studenten een budget ter beschikking van € 2.000 als tegemoetkoming van de kosten die studenten maken voor hun stage in de vorm van huisvestingskosten, taxikosten in de nachtdiensten en kosten gemoeid met de aanvraag van een VOG. In de praktijk blijken de gemaakte kosten veel hoger te zijn. Studenten die hierdoor in de knel komen, kunnen een beroep doen op de Stichting Bijzondere Voorzieningen Moederschapszorg. Deze stichting biedt studenten de mogelijkheid om een renteloze lening af te sluiten om daarmee de studie te kunnen bekostigen. Daarvoor dienen studenten een aanvraag te doen via een van de opleidingsmanagers.

De complexiteit van de geboortezorg, de druk op de stageplaatsen en de noodzaak om verloskundestudenten een voldoende aantal verrichtingen te laten verrichten, stelt AVM voor dilemma's. Dilemma's die niet eenvoudig zijn op te lossen. AVM wil daarom een nieuwe visie op werkplekleren ontwikkelen in samenwerking met de beroepspraktijk. Het panel vindt dat dit vraagstuk niet alleen om een eigen AVM-visie op werkplekleren vraagt maar dat het ook een landelijk vraagstuk betreft dat landelijk geadresseerd moet worden. Het panel geeft daarom de opleiding de overweging mee om werkplekleren inclusief de financiële aspecten ervan in SOV en KNOV verband onder de aandacht te houden, ondanks de voorzieningen die de opleiding daarvoor tot haar beschikking heeft.

(Samen) Leren en werken in de praktijk – CoP's en Interprofessioneel samenwerken

Tot aan de coronaperiode was het leren in de praktijk binnen een Community of Practices (CoP's) een vast onderdeel van het AVM-curriculum. Een aantal studenten liep stage binnen een van de CoP's. Een CoP is een rijke leeromgeving, waarin AVM, een ziekenhuis en eerstelijns verloskundige praktijken met elkaar samenwerken. Binnen een CoP komen studenten en professionals in aanraking met interprofessioneel samenwerken, samen leren en samen onderzoeken. In 2020 is een onderzoek naar de effectiviteit van CoP's gehouden. Daaruit bleek dat het interprofessioneel samenwerken sterk gegroeid was, maar dat samen leren en samen onderzoeken minder goed uit de verf kwamen.

Met ingang van september 2024 krijgen vijf CoP's een doorstart, vanuit de overtuiging dat het van groot belang is om studenten kennis te laten maken met interprofessioneel samenwerken. Ook wil AVM een nieuwe impuls te geven aan samen leren en samen onderzoeken. De hierboven beschreven CAT-presentatie in Roermond vindt plaats binnen een CoP. Een andere manier om invulling te geven aan interprofessioneel samenwerken, is het organiseren van een moreel beraad waaraan derde- en vierdejaarsstudenten AVM samen met coassistenten Gynaecologie deelnemen.

Het panel is blij om te zien dat het interprofessioneel samenwerken en het samen leren en onderzoeken een nieuwe impuls krijgt en beveelt de opleiding aan deze verder invulling te geven door bijvoorbeeld de CoP's te verbreden met samen leren en onderzoeken.

Internationalisering

Het panel heeft gezien dat de internationale component binnen de opleiding op verschillende manieren invulling krijgt. In blok vier van het onderwijsprogramma in jaar 1 is er aandacht voor de internationale positie van verloskundigen.

AVM onderhoudt verder een aantal contacten met partnerinstellingen in het buitenland. Er zijn mogelijkheden om deel te nemen aan uitwisselingen met Genua, Malta, Dublin, Bonaire en Michigan. Stagelopen in het buitenland is lastig mede vanwege de verschillende rollen die verloskundigen internationaal vervullen.

Studenten kunnen deelnemen aan buitenlandse symposia, waarvoor een vergoeding beschikbaar is. Ook zijn er online activiteiten met een zusterinstelling in Zwitserland waarin studenten van beide instellingen rond een thema met elkaar samenwerken.

Het panel vindt de internationalisering op deze wijze voldoende vormgegeven.

Instroom en leerroutes

De opleiding staat open voor studenten met een afgeronde mbo-4 opleiding, een havo-opleiding of een vwo-opleiding, een hbo- of een wo-propedeuse.

Verloskunde opleidingen kennen een numerus fixus. Deze is onlangs voor AVM vanaf schooljaar 2023-2024 verruimd naar 68 studenten per jaar. Om deze studenten te selecteren is een zorgvuldige selectieprocedure vormgegeven.

In de selectieprocedure selecteert AVM op (1) motivatie en visie, (2) cognitief vermogen of informatieverwerking en (3) persoonlijkheidskenmerken. Aspirant-studenten worden daarop getoetst met een opdracht, een kennistoets en een CGI. De resultaten op deze opdrachten bepalen de kans om te worden toegelaten.

De studenten die het panel heeft gesproken vonden de selectie zorgvuldig en passend.

De opleiding AVM streeft naar meer diversiteit in de instroom in brede zin, niet alleen op basis van komaf maar ook op basis van persoonlijkheidskenmerken. Er is ruimte voor extroverte en introverte studenten. AVM vindt het belangrijk dat de verloskundigen goed aansluiten bij de doelgroep waarvoor zij werken. Er is een werkgroep diversiteit en inclusie die daarbij kijkt naar diversiteit in instroom en streng kijkt naar de selectieprocedure. 'Zit daar niet onbedoeld een bias in?' is een vraag die deze werkgroep zich daarbij stelt. Het panel beveelt de opleiding aan om scherp te blijven op de diversiteit van de instroom.

Ander onderwerp voor de werkgroep is de casuïstiek in het onderwijsprogramma: ook deze hoort goed aan te sluiten bij de diversiteit van de cliënten waar de verloskundigen mee in aanraking komen.

Uit onderzoek blijkt verder dat de meerderheid van de studenten havo als vooropleiding heeft.

Studeerbaarheid en Begeleiding

Panel en AVM zien dat de opleiding voor verloskundige pittig is qua kennisniveau, inhoud, mentale belasting en op te bouwen praktijkervaring. Veel studenten halen de opleiding niet binnen vier jaar. Een aantal studenten kiest voor een studieonderbreking met een tussenjaar, om dan daarna de opleiding af te ronden. Een niet onaanzienlijk deel van de studenten loopt vertraging op tijdens de stages of strandt later in de opleiding.

Zuyd Hogeschool kent geen Bindend Studietoedvies in het eerste jaar. In plaats van een bindend studietoedvies is er een persoonlijk studietoedvies in de propedeutische fase. Dit advies geeft de mogelijkheden weer voor een succesvol traject voor het vervolg van de opleiding, rekening houdend met eventuele persoonlijke en bijzondere omstandigheden. Er is een doorstroomnorm om naar het tweede jaar te kunnen gaan: studenten moeten minimaal 41 EC inclusief de onderwijseenheid "Stage" van blok 4 behaald hebben. Als studenten niet aan doorstroomnorm voldoen, dan is er eventueel ook nog een advies voor een passend studietraject en de mogelijkheid om eventueel de propedeutische opnieuw te doen.

Soms wordt tijdens stages zichtbaar dat een student om welke reden dan ook niet geschikt lijkt te zijn om als verloskundige aan de slag te gaan bijvoorbeeld omdat de student (nog) te kort schiet op professionele houding. Een aanvullende stage en training, of ondersteuning door studieloopbaanbegeleiding kunnen dan alsnog tot een succesvolle afronding van de opleiding leiden. Helaas lukt dat niet altijd, tot grote teleurstelling van alle betrokken partijen.

AVM kent een intensieve studieloopbaanbegeleiding gericht op studievoortgang en welbevinden. Deze is volop in ontwikkeling. Vanaf 2022-2023 vindt de studieloopbaanbegeleiding voor een belangrijk deel plaats in vaste groepen. De groepsgewijze begeleiding is vergelijkbaar met de werkwijze van Centering Pregnancy. Centering Pregnancy is een vorm van verloskundige zorg, waar zwangeren in groepsbijeenkomsten medische controles ondergaan en tevens met elkaar praten over zwangerschap, gezondheid, leefstijl en de aankomende bevalling.

Naast groepsgewijze studiebegeleiding is er ook individuele studentbegeleiding. Zo is er ruimte voor individuele studietrajecten na studieonderbreking.

De opleiding is alert op functiebeperkingen tijdens de werving, zeker als die een adequate beroepsbeoefening in de weg staan. Als er tijdens de opleiding bijzondere omstandigheden ontstaan, dan is er een vangnet in de vorm van een individueel begeleidingstraject.

Het panel heeft veel waardering voor de betrokkenheid van docenten en de inspanningen die zij verrichten om studenten bij te staan in hun opleiding. De studenten die het panel heeft gesproken, typeren de opleiding als warm en de contacten met docenten als laagdrempelig. Het panel vindt AVM open over de kwetsbaarheid van de positie van de verloskundigen in opleiding, zeker op de stageplaatsen. Het panel was daarbij diep onder de indruk van de notitie 'Lief Dagboek' waarin deze kwetsbaarheid invoelbaar werd geschetst. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding alert blijft op de ontwikkeling van individuele studenten. Het panel beveelt de opleiding aan waar mogelijk en/of nodig te investeren trajecten-op-maat om studenten te helpen de opleiding af te ronden dan wel een andere keuze te maken als er geen alternatief meer is.

Docenten

AVM telt een team van circa 50 medewerkers (42 fte, waaronder een lector/hoogleraar, bijzonder lector, docenten en docentonderzoekers. Daarnaast maken drie opleidingsmanagers en ondersteuners deel uit van het team).

Er zijn 36 docenten betrokken bij de bachelor, waarvan 31 beschikken over de basiskwalificatie didactische bekwaamheid, 16 docenten de basiskwalificatie examinering en 9 docenten de senior kwalificatie examinering hebben afgerond. Zes docenten hebben een Phd, 22 docenten hebben een masteropleiding afgerond.

Het team kent een diverse samenstelling voor wat betreft kennis en ervaring. Een groot deel van de docenten heeft een achtergrond als verloskundige; vijf zijn nog steeds als verloskundige actief. Daarnaast is er kennis op het gebied van bijvoorbeeld communicatie, geneeskunde, echoscopie, gezondheidsbevordering & public health, blended learning, VR en ethiek en filosofie en onderzoeksvaardigheden. Er is ruimte voor scholing op didactisch gebied maar ook in skills bijvoorbeeld. Een fors aantal docenten is aangesloten bij het lectoraat.

Het panel heeft dan ook kennisgemaakt met een kwaliteit gedreven, betrokken en deskundig docententeam. Het team is laagdrempelig benaderbaar voor studenten en heeft een gezonde zelfkritische houding, De samenwerking onderling is stevig wat bijdraagt aan de kwaliteit van de opleiding.

Voorzieningen

Het panel heeft een rondleiding gekregen door een goed geoutilleerde en prettig ogende opleidingslocatie. Het gebouw waarin de opleiding gevestigd is, is recent verbouwd. Er zijn mooi ingerichte lokalen en werkruimten voor studenten, lokalen om vaardigheden te oefenen en voldoende ruimte om elkaar te ontmoeten en samen te werken. Ook de oefenmaterialen nodig voor vaardigheidsonderwijs zijn goed op orde. De werkruimtes voor docenten en studenten bevinden zich in elkaars nabijheid wat het onderlinge contact vergemakkelijkt.

De opleidingslocatie bevindt zich in de directe nabijheid van de Universiteitsbibliotheek en de studiefaciliteiten van Universiteit Maastricht en dat biedt de opleiding veel voordelen. Studenten Verloskunde kunnen volop van die ruimten gebruik maken. AVM kan gebruik maken van een 3D anatomieruimte, een podcastruimte en andere samenwerkingsruimten. AVM kan ook gebruik maken van het skillslab en de snijzaal van de universiteit.

De opleiding heeft de ambitie om samen met vier universiteitsfaculteiten een VR-ruimte op de campus te ontwikkelen, zodat simulatieonderwijs daarin verder kan worden vormgegeven.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding beschikt over een helder toetsbeleid uitgewerkt in een gevarieerd toetsprogramma. Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing aan de eisen van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie voldoet.

De borging van de toetsing en beoordeling is op orde. De examencommissie en de toetscommissie vervullen hun rol zorgvuldig en zijn zich goed bewust van waar extra aandacht nodig is om de kwaliteit van toetsing te optimaliseren.

Onderbouwing

AVM ziet toetsing als een integraal onderdeel van het leerproces. In het in september 2024 geactualiseerde toetsplan is de visie op toetsing uitgewerkt. AVM vindt dat toetsing actief moet bijdragen aan het hoogwaardig opleiden van zelfstandige, competente, opmerkzame en toekomstbestendige verloskundigen. De toetsing is ontworpen om de passie voor leren te stimuleren en studenten gelijke kansen moet bieden voor persoonlijke groei en ontwikkeling.

Het toetsplan van AVM is gebaseerd op het toetsbeleid van Zuyd Hogeschool. In de afbeelding hieronder staan de belangrijkste elementen van het toetsplan weergegeven.

Figuur 3 Toetsplan Zuyd Hogeschool

De nadruk in het nieuwe toetsplan ligt op formatief toetsen; de opleiding wil het summatief toetsen beperken tot het noodzakelijke.

Gestreefd wordt naar toetsen die beroepsauthentiek en beroepsrelevant zijn. Daarbij moeten studenten kennis en vaardigheden en houdingen geïntegreerd laten zien op de hoogste niveaus

van de piramide van Miller in complexe praktijksituaties. Daarnaast zijn er ook toetsen gericht op alleen kennis en vaardigheden.

Toetsprogramma

Het toetsbeleid is uitgewerkt in een gevarieerd toetsprogramma met schriftelijke/digitale toetsen met open en gesloten vragen, mondelinge toetsen, vaardigheden toetsen, praktijkopdrachten, schrijfopdrachten, stagebeoordelingen, assessments op basis van een portfolio en een Criterium Gericht Interview en de bachelorthesis. Studenten nemen in alle studiejaren deel aan de Landelijke Voortgangstoets gezamenlijk met de studenten van de overige verloskundige opleidingen.

Het panel ziet een grote variëteit aan toetsing, waarbij de grote omvang en aantal aan toetsen opvalt. Hoewel in het nieuwe toetsplan de nadruk van de opleiding op formatieve toetsing ligt bij een deel van de stages en de vaardigheidstoetsen, is het aantal summatieve toetsen nog hoog. Dat geldt met name voor de kennistoetsen. Studenten vinden de toetsdruk hoog, mede omdat de herkansing van de toetsen veelal vlak voor de vakantie plaatsvindt. Het panel erkent de hoge toetsdruk voor studenten.

De opleiding biedt oefentoetsen aan voor de kennistoetsen en ruime oefenmogelijkheden voor de vaardigheidentoetsen. Studenten zijn vooraf in kennis gesteld van beoordelingscriteria, waarmee hun toetsen worden beoordeeld. Bij de beoordeling van portfolio's en het CGI en de thesis maakt de opleiding adequaat gebruik van het vierogenprincipe.

In de komende jaren wil de opleiding meer formatief gaan toetsen ook om de toetsdruk te verlagen. In het nieuwe curriculum zal het toetsprogramma daarop worden ingericht. Ook in het huidige toetsprogramma wil AVM al meer formatieve toetsing gaan toepassen. Onderdeel daarvan is de verbetering van de vaardigheid om feedback te geven door docenten, stagebegeleiders en studenten onderling ('feedbackgeletterdheid').

Het panel juicht de ontwikkeling van meer formatieve toetsing van harte toe. Het panel denkt dat deze ontwikkeling positief uit zal werken voor het leerproces van studenten en voor de studeerbaarheid van de opleiding. Voorwaarde is wel dat er meer afstemming plaats vindt tussen docenten en stagebegeleiders op de stages over de wijze van feedback. Hetzelfde geldt voor de beoordeling van de LCT-LSS, de bachelorthesis en de eindstage.

Het geheel van toetsing overziend vindt het panel dat het geheel van toetsing en beoordeling voldoet aan de eisen die daaraan vanuit het oogpunt van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie gesteld mogen worden.

Afstudeerprogramma

Studenten tonen hun eindkwalificaties aan met een afstudeerprogramma dat bestaat uit

1. De LCT-LSS
2. De Landelijke Voortgangstoets (LVGT)
3. De Bachelorthesis
4. De afsluitende stage.

De LCT-LSS toetst een aantal vaardigheden zoals schouderdystocie, navelstrengpathologie, stuitbevalling in thuissituatie, handelen bij fluxus en reanimatie. Studenten moeten deze vaardigheden met een voldoende behalen voor zij aan de laatste stage mogen beginnen. De LVGT toetst de benodigde kennis op eindniveau. Studenten kunnen vier keer per studiejaar aan deze toets deelnemen. In jaar 4 moeten studenten twee keer de LVGT op eindniveau behalen. Op het moment van afstuderen mag de laatst afgelegde LVGT niet ouder zijn dan 12 maanden.

In de bachelorthesis toetst de opleiding de EBM-competenties op eindniveau. Studenten voeren een systematische literatuurstudie uit in groepsverband naar een verloskundig belangrijk thema. Dit thema wordt aangedragen door het werkveld. Studenten leggen daarnaast een individuele EBM-competentietoets af. Zowel de thesis als de EBM-competentietoets moeten voldoende worden afgesloten.

Voorafgaand aan de afsluitende stage leggen studenten een portfolio assessment af. Pas als zij die voldoende afleggen mogen studenten starten met hun laatste stage in de eerstelijnspraktijk. In deze stage moeten studenten laten zien dat zij alle competenties integraal kunnen toepassen in de beroepspraktijk op eindniveau. Aan het einde van de stage wordt de student beoordeeld op twee onderdelen: de EPA's (onvoldoende, voldoende of goed) en het professioneel gedrag. Beoordeling vindt plaats na een gesprek tussen docent-begeleider, student en stagebegeleider door de stagebeoordelingscommissie waarbij het advies van de stagebegeleider wordt meegewogen.

Het panel vindt dat de opleiding een mooi integraal afstudeerprogramma heeft opgesteld, waarin alle benodigde leerresultaten op eindniveau worden getoetst.

Het panel heeft van vijftien bachelorthesis en diverse LCT-LSS en eindstages de beoordelingsformulieren ingezien.

Het panel zag dat de wijze waarop deze beoordelingsformulieren worden gehanteerd nog wel eens verschillen. Het panel zag vooral verschillen in de wijze waarop de beoordelingen worden onderbouwd en beveelt meer kalibratie aan tussen de beoordelaars. Het behaalde eindniveau staat daarbij overigens niet ter discussie (zie verder standaard 4).

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling

De kwaliteit van toetsing krijgt vorm door de inzet van BKE- en SKE gekwalificeerde examinatoren en de toetscommissie. De borging ervan ligt bij de examencommissie.

Alleen BKE- en SKE gekwalificeerde docenten zijn als examiner aangesteld. Zij zorgen er voor dat interne en externe beoordelaars (bijvoorbeeld stagebegeleiders) over voldoende kennis beschikken over de toetsen, de manier van toetsen en het geven van feedback.

Bij het ontwerp van de toetsen worden een aantal zaken vastgelegd zoals inhoud, beoordelingscriteria, correctiemodellen en normering. De opleiding investeert in de toetsdeskundigheid van examinatoren door scholing en kalibratie. Waar nodig hanteert de opleiding het vierogenprincipe om de objectiviteit van beoordeling te waarborgen.

De toetscommissie heeft de focus op leren. Ze bewaakt de kwaliteit, de effectiviteit en de samenhang van de toetsing. De toetscommissie zorgt dat het toetsplan is opgesteld en wordt uitgevoerd. Ze ontwikkelt samen met docenten de bloktoetsen en evalueert de resultaten van de

toetsen na afloop. Gestructureerde toetsanalyses zijn onderwerp van de kwaliteitsverslagen die na afloop van ieder onderwijsblok worden opgesteld.

De examencommissie tot slot vervult een aantal wettelijke taken waaronder de benoeming van examinatoren en het borgen van de beslisfunctie van toetsing, waaronder de borging van het eindniveau.

Het panel stelt vast dat toets- en examencommissie actief hun rol in de borging van de toetskwaliteit vervullen: de toetscommissie 'aan de voorkant' en de examencommissie meer in de controlerende rol. Zo is een deel van de examencommissie in het studiejaar 2022-2023 en 2023-2024 aanwezig geweest bij de beoordelingen van een aantal componenten van het afstudeerprogramma, waaronder de LCT-LSS, de bachelorthesis en de stagebeoordeling van de eindstage. De examencommissie heeft daarbij geconstateerd dat het eindniveau op orde is en zorgvuldig beoordeeld wordt. Tegelijkertijd heeft de examencommissie geconstateerd dat ondanks de frequente kalibratie er toch veel verschillen zijn in beoordelingen en feedback. Een observatie die gedeeld wordt door het panel. De examencommissie heeft daartoe een aantal aanbevelingen gedaan, die de opleiding gaat adresseren.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel heeft daarbij gekeken naar het geheel van het afstudeerprogramma, waaronder vijftien bachelortheses. Op basis van de resultaten die studenten behalen in het gehele afstudeerprogramma stelt het panel vast dat AVM goed in staat is om goede verloskundigen af te leveren voor het werkveld. Het werkveld dat het panel gesproken heeft bevestigt deze conclusie. Hoewel de bachelortheses van voldoende niveau zijn, ziet het panel kansen om afstuderenden in dit deel van het afstudeerprogramma beter te laten zien hoe zij straks in staat zijn om evidence-based werken te integreren in hun werkpraktijk en op basis daarvan professionele werkrelaties met andere zorgdisciplines te onderhouden.

Onderbouwing

Afstudeerprogramma

Om zich een beeld te vormen van het eindniveau van de afgestudeerde AVM-studenten heeft het panel een selectie van vijftien bachelor theses bestudeerd en daarnaast een selectie LCT-LSS en stagedossiers met beoordelingsformulieren uit de afgelopen twee jaar bestudeerd.

Het panel stelt vast dat het niveau van de bachelorthesis voldoende is. Studenten doen een literatuuronderzoek naar relevante verloskundige onderwerpen zoals het gebruik van een Foley catheter in de eerste lijn, postnatale zorg of blaasproblemen tijdens de zwangerschap. Mooi is ook het onderwerp ‘zit een verloskundestudent ook op een roze wolk?’ over de impact van een ernstige obstetrische gebeurtenis op een verloskundestudent, dat mogelijk leidt tot de aanpassing van richtlijnen.

Het panel vindt dat de EBM-vaardigheden van studenten in de bachelorthesis ondanks de mooie voorbeelden, sterker naar voren mogen komen mede gelet op de ontwikkelingen in het werkveld. De wijze van toetsing aan de hand van literatuurstudie vindt het panel beperkt, hoewel het panel begrip heeft voor deze keuze die de opleiding heeft gemaakt gelet op de omvang van de thesis (15 EC). Daarnaast wil de opleiding het werkveld niet jaarlijks belasten met vragenlijsten/interviews. De opleiding vindt het van belang dat studenten in staat zijn om de juiste literatuur te vinden en te beoordelen in het kader van richtlijnontwikkeling. Andere vormen van onderzoek zoals het kwalitatief onderzoek komen daardoor beperkt aan bod en dat vindt het panel jammer. Een breder scala aan onderzoeksmethoden kan juist de intrinsieke motivatie van studenten bevorderen. Door het zelf verzamelen van data en bijvoorbeeld het interviewen van verschillende actoren kunnen studenten meer aspecten van het doen van wetenschappelijk onderzoek leren. Ook kunnen stage-ervaringen meer verbonden worden aan onderzoeksactiviteiten. Een eerdere voorbereiding op dit onderdeel in eerdere jaren lijkt het panel hierbij belangrijk.

AVM herkent de verbetermogelijkheden op EBM-vaardigheden en ziet dat studenten weinig worden voorbereid op het schrijven van een wetenschappelijke thesis. Om studenten hier beter op voor te bereiden heeft de opleiding hiertoe met ingang van het studiejaar 2024-2025 verbeteringen in het curriculum ingevoerd.

Het panel realiseert zich dat de bachelorthesis slechts een van de vier onderdelen van het afstudeerprogramma is en heeft daarom ook gekeken naar de LCT-LSS en naar de stagebeoordelingen. Hieruit blijkt dat studenten aan de beoogde leerresultaten voldoen en adequaat zijn opgeleid om als startbekwaam verloskundige aan de slag te gaan. Het panel stelt daarnaast vast dat het benodigde kennisniveau van verloskundige op eindniveau overtuigend wordt aangetoond met de resultaten op de Landelijke Voortgangstoets.

Functioneren afgestudeerden

Afgestudeerde studenten van AVM vinden goed hun weg als startbekwaam verloskundige en worden zeer gewaardeerd op kennis en kunde in het werkveld. De alumni voelen zich goed voorbereid om als verloskundige aan de slag te gaan in de beroepspraktijk. Het panel hoort wel van afgestudeerde verloskundigen dat zij zich minder goed voorbereid voelen op de organisatorische kanten die het werken van een verloskundige als zelfstandige beroepsbeoefenaar met zich meebrengt. Het panel geeft de overweging mee aan de opleiding om te bezien of in KNOV-verband aan deze behoefte tegemoet kan worden gekomen.

Eindoordeel over de opleiding

	Bachelor Verloskunde AVM
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bachelor opleiding Verloskunde van Zuyd Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 2

- Geef het onderwijs in EBM een stevige plaats in het curriculum, zodat studenten deze vaardigheden integreren in hun werkplekactiviteiten tijdens stages. Zorg ervoor dat stagebegeleiders voldoende toegerust zijn om studenten hierbij tijdens stages te begeleiden en te beoordelen.
- Geef verder invulling aan interprofessioneel opleiden door bijvoorbeeld de COPs te verbreden met samen leren en onderzoeken.
- Besteed meer aandacht aan diversiteit bij selectie van studenten.
- Het panel beveelt de opleiding aan waar mogelijk en/of nodig te investeren trajecten-op-maat om studenten te helpen de opleiding af te ronden dan wel een andere keuze te maken als er geen alternatief meer is.

Standaard 3

- Zorg voor meer eenduidigheid in beoordeling en feedback aan studenten.

Standaard 4

- Stimuleer studenten om ook andere onderzoeksvaardigheden toe te passen in de bachelorthesis dan wat nu gebruikelijk is.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Tijdstip	Duur	Thema	Deelnemers/Rol
09.00 - 09.30	30 min	WELKOM + OPENINGSPITCH	Opleidingsmanagers verloskunde
09.30-10.30	60 min	MATERIAALBESTUDERING +VOORBEREIDING DOOR PANEL	Panel
10.50-11.35	45 min	SESSIE LEEROMGEVING	Student 4 ^e jaars Curriculum commissie Expertisegroep SLB Expertisegroep Vaardigheden IPOS Expertisegroep EBM Expertisegroep communicatie Expertisegroep Stage
11.35-11.50	15 min	SESSIE LEEROMGEVING ALLEEN DOCENTEN	DOCENTEN
12.00-13.00	60 min	SESSIE AFSTUDEREN & VOORBEREIDING BEROEP	Expertisegroep stage Expertisegroep Vaardigheden Toetscommissie Coördinator bachelor thesis/Bijzonder lector sociale zorg Lector midwifery science programma leider Verloskundig vakmanschap Werkveldcommissie Alumnus recent Alumnus 2 jaar
13.45-14.15	30 min	RONDLEIDING NIEUWE ONDERWIJS- LEEROMGEVING & UB	Studenten
14.15-14.45	30 min	KRINGGESPREK MET STUDENTEN	
15.00-15.45	45 min	SESSIE BORGING	Examencommissie Toetscommissie Academieraad Expertisegroep stage Kwaliteitszorg Extern lid assessment
15.55-16.25	30 min	SESSIE MT VERLOSKUNDE	Opleidingsmanager Opleidingsmanager Lector midwifery science Bijzonder lector sociale zorg Directeur Gezondheidszorg en Welzijn
16.25-17.15	50 min	BERAAD/ BEOORDELINGSOVERLEG	Panel
17.15-17.30		TERUGKOPPELING	College van Bestuur Zuyd Hogeschool Dienst Onderwijs & Onderzoek Opleidingsmanagers Lector midwifery science Bijzonder lector sociale zorg Kwaliteitszorg Team verloskunde

2. Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport bachelor Verloskunde Maastricht (2024)
- OER bachelor verloskunde 2022-2023
- OER bachelor verloskunde 2023-2024
- OER bachelor verloskunde 2024-2025
- Beroepsprofiel Verloskundige 2015
- Curriculum document Bachelor verloskunde definitief 2017
- Eu-directive 2015
- Handboek kwaliteitszorg Zuyd 2021
- KVOV Brochure Visie 2030
- Kwaliteitsplan AVM 2023-2024
- Landelijk opleidingsprofiel SOV 2016
- Visie expertisegroep Opleiden en Samenwerken
- Zuyd visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs
- Handleidingen portfolio propedeutische fase en postpropedeutische fase 2024-2025
- HR gegevens 2024
- Organisatie onderwijs AVM 2024
- Organogram Academie Verloskunde Maastricht 2024
- Stagehandleidingen propedeutische en postpropedeutische fase 2024-2025
- Toetsplan curriculum 2015, versie juli 2018
- Toetsplan curriculum versie september 2024
- CoP herijking 2022
- Eindverslag doelstelling CC
- Lief dagboek
- Nieuwe visie op CoP (Microsoft Sway)
- Procedure selectie uitgebreid met aanpassingen 2025
- Routekaart Succesvol Studeren Verloskunde 2021
- Studiegids 2024-2025
- Jaarverslagen EC 2021-2022 en 2022-2023
- Enkele voorbeelden van toetsen
- Handleiding afstuderen Curriculum 2015 versie 2024-2025
- Opbouw in complexiteit en zelfstandigheid afstudeeropdrachten
- Zuyd- toetskompas
- 15 geselecteerde eindwerken op resultaat bachelorthesis en eindstage en jaar van afstuderen (vier van 2022-2023 en elf van 2023-2024)
- Benchmark LVGT 2020-2022